

Різдвяне послання
Патріарха Московського та всієї Русі КИРИЛА
архіпастирям, пастирям, дияконам, чернецтву
й усім вірним чадам Руської Православної Церкви

Возлюблені у Господі архіпастирі,
всечесні пресвітери і диякони, боголюбні інокі та інокіні,
дорогі брати й сестри!

Невимовна Божа любов зібрала нас нині, щоб у *єдності духу і союзи миру* (Еф. 4, 3) зустріти одне з найбільш урочистих і разом з тим таємничих свят Церкви – Різдво Господа нашого Ісуса Христа. Прославляючи пришестя у світ Спасителя, щиро вітаю всіх вас, мої дорогі, з цією радісною подією, яка відкрила нову епоху у відносинах між Богом і людьми.

Щоразу вдивляючись у те, що відбулося два тисячоліття тому, ми намагаємося осягнути велич чуда Боговтілення і не перестаємо дивуватися доброті та милості нашого Творця. Протягом довгих століть людство мучилося в напруженому очікуванні обіцяного Господом *Примирителя* (Бут. 49, 10): *Царя праведного і спасаючого* (Зах. 9, 9), *на ім'я якого будуть сподіватися народи* (Іс. 42, 4). І ось, коли, нарешті, настала повнота часів, *Дитя народилося нам* (Іс. 9, 5), *щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне* (Ів. 3, 16). Любов Божа, *яка сягає за межі пізнання* (Еф. 3, 19), послала у світ не *заступника, не ангела, не сильного і могутнього правителя*, як думали люди, – Сам Бог втілювався, щоб звільнити людину від влади гріха та зла.

Варто здивування, що найбільша в історії подія, про яку сповіщали старозавітні пророки і яку передчували навіть видатні мислителі давнини, відбулася так скромно і зовні непомітно. Спав Віфлеєм. Спав Єрусалим. Спала вся Юдея. Господь Вседержитель - Цар царів і Владика Всесвіту - з'явився світу не під урочисті *звуки трубні* (Пс. 150, 3) і не серед загального тріумфу, але смиренно і лагідно, в нічній тиші убогої печери, оспівуваний сонмом ангелів і небагатьма пастухами, які прийшли *поглянути, що сталося* (Лк. 2, 15).

На самому початку Свого земного шляху Господь ніби хоче «у *приниженні показати образ чесноти*», – розважає святитель Іоанн Золотоуст.

Так благородно чинить тільки досконала любов, *яка не шукає свого* (1 Кор. 13, 4–5), не виставляє себе напоказ і не вимагає пошани та слави, але готова переносити заради користі ближніх усі нестатки та скорботи. *«Саме тому, – продовжує вселенський учитель Церкви, – Господь приймає моє тіло, щоб я вмістив Його Слово, і, прийнявши моє тіло, дає мені Свого Духа, щоб і даючи, і приймаючи, передати мені скарб життя»* (Слово на Різдво Христове). У цьому й відкрилася нам багата Божа любов, що ми отримали справжній скарб життя – Самого Господа, *з Якого все, через Нього і до Нього* (Рим. 11, 36).

Любов – справжня причина та рушійна сила Божественних вчинків. Він привів у буття світ і створив людину, щедро наділивши її дарами. Заради любові прийшов врятувати її, коли вона відпала від спілкування зі своїм Творцем. За визначенням Творця весь сенс людського життя полягає в тому, щоб ми *любили один одного* (Ів. 13, 34). Але як цього досягти у світі, де стільки зла та ненависті? Для цього, перш за все, необхідно відкрити і віддати своє серце Богові. Тільки Він може змінити і розширити його, щоб воно, нині таке немічне і обмежене, стало здатним вмістити в себе і ближніх, і далеких, і благодійників наших, і тих, що нас ображають – усіх тих, кого ми покликані любити за заповіддю Христовою, наслідуючи досконалість нашого Небесного Батька (Мф. 5, 48).

Схиляючись у молитві перед Новонародженим Богонемовлям, подумаймо, який саме дар ми запропонуємо Владиці Всесвіту? Чи може взагалі бути щось гідне і співрозмірне величі споконвічного Творця? Так, є такий цінний дар, якого найбільше бажає Господь: наше смиренне, любляче і милуюче серце. Прославляймо Христа не тільки прекрасними піснеспівами та вітальними повідомленнями, але насамперед – добрими справами. Поділімося світлою різдвяною радістю з нужденними, зігріймо нашою турботою ближніх, відвідаймо хворих та обтяжених скорботами. Втішмо й підтримаймо засмучених, покріймо молитвою всіх, що у сум'ятті та печалі перебувають.

Велика рятівна сила любові зцілює байдужість і злість, лікує ненависть та образи. Вона пом'якшує звичаї запеклих і виправляє багато кривизни суспільних відносин! Якщо будемо чинити так, справді виконаємо своє високе християнське покликання, бо цим *виливом любові*, за словами преподобного Ісаака Сиріна, *ми уподібнюємося Богові* (Слови подвижницькі. 48).

Таємниця Боговтілення – це таємниця реальної присутності Бога у світі. Апостол і євангеліст Іван, прозріваючи життя майбутнього віку, свідчить про цілковите перебування Господа з людьми: *«Він поселиться з ними; вони будуть Його народом, і сам Бог буде з ними — їхній Бог»* (Об'явл. 21, 3).

Однак ця невимовна таємниця Божественної присутності починає здійснюватися вже тут, на землі, бо з Різдом Спасителя *сповнився час і наблизилося Царство Небесне* (Мк. 1, 15). Ми зримо входимо в цю реальність, утворюючи Єдину Святу Церкву Христову, через яку ми всі, мої дорогі, є посланцями і представниками цього Вишнього Царства любові. Це дивовижне і глибоке переживання «з нами Бог» є сутністю таємничого, сокровеного життя Церкви.

Пам'ятаймо про те, що, якщо Сам Вседержитель – *Альфа і Омега, початок і кінець, перший і останній* (Об'явл. 22, 13) – взяв у Свої обійми людську історію і обіцяв бути з нами у всі дні до кінця віку (Мт. 28, 20), то нам нема чого лякатися і боятися через тривожні обставини сьогодення. Відкликаючись на велику любов Спасителя, навчимося повністю довіряти себе Господу і сподіватися на Його благий Промисел, щоб і до Другого славного пришествя Христового *навіть до усіх віддалених земель* (Іс. 8, 9) з відвагою і радістю свідчити,

що з нами Бог!

ПАТРІАРХ МОСКОВСЬКИЙ И ВСІЄЇ РУСІ

Різдво Христове

2023 / 2024 р.

Москва